

Sygn. akt III AUa 1699/12

WYROK W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 12 grudnia 2013 r.

Sąd Apelacyjny w Krakowie Wydział III Pracy i Ubezpieczeń Społecznych

w składzie:

Przewodniczący:	SSA Krystian Serzysko (spr.)
Sędziowie:	SSO del. Ewa Czernecka-Kozak SSA Agata Pyjas - Luty
Protokolant:	st.sekr.sądowy Monika Ziarko

po rozpoznaniu w dniu 12 grudnia 2013 r. w Krakowie

sprawy z wniosku **M. K.**

przeciwko **Zakładowi Ubezpieczeń Społecznych Oddziałowi w K.**

o przeliczenie emerytury

na skutek apelacji wnioskodawczyni M. K.

od wyroku Sądu Okręgowego w Kielcach Wydziału V Pracy i Ubezpieczeń Społecznych

z dnia 19 października 2012 r. sygn. akt V U 995/12

zmienia zaskarżony wyrok oraz poprzedzającą go decyzję organu rentowego i wylicza emeryturę M. K. na podstawie art. 53 ustawy emerytalno – rentowej oraz począwszy od 1 lipca 2012 r. przelicza emeryturę wnioskodawczyni z uwzględnieniem do ustalenia wysokości świadczenia okresu zatrudnienia do 30 czerwca 2012 r.

Sygn. akt III AUa 1699/12

UZASADNIENIE

Wyroku z dnia 12 grudnia 2013 r.

Wyrokiem z dnia 19 października 2012 r. Sąd Okręgowy w Kielcach oddalił odwołanie M. K. od decyzji Zakładu Ubezpieczeń Społecznych Oddziału w K. z dnia 20 lipca 2012 roku. Sąd ustalił, że pierwszą decyzją z tej daty organ rentowy podjął wypłatę emerytury M. K., obliczając wysokość świadczenia na podstawie art. 183 ustawy z dnia 17 grudnia 1998 roku o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych. Równoległe decyzją z tej samej daty, tj. również z dnia 20 lipca 2012 roku organ rentowy odmówił M. K. ustalenia wysokości świadczenia emerytalnego w oparciu o zasady zawarte w art. 53 ustawy z dnia 17 grudnia 1998 roku o emeryturach i rentach z Funduszu

Ubezpieczeń Społecznych. M. K. zaskarżyła powyższe rozstrzygnięcia, domagając się ustalenia wysokości emerytury według zasad wynikających z art. 53 ustawy z dnia 17 grudnia 1998 roku o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych. M. K. urodziła się w dniu (...) roku. W dniu 22 listopada 2011 roku złożyła wniosek o emeryturę. Decyzją z dnia 2 lutego 2012 roku Zakład Ubezpieczeń Społecznych Oddział w K. przyznał M. K. od dnia (...) roku, tj. od daty osiągnięcia wieku emerytalnego na podstawie art. 24 ustawy z dnia 17 grudnia 1998 roku o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych. Wysokość emerytury została wyliczona na kwotę 3 393,87 zł w oparciu o regulację art. 183 ust. 3 wskazanej ustawy, przy przyjęciu 55% świadczenia obliczonego zgodnie z regulacją art. 53 tej ustawy, tj. $55\% \times 3\ 451,53\ \text{zł} = 1\ 898,34\ \text{zł}$ oraz 45% świadczenia wyliczonego na podstawie art. 26 omawianej ustawy, tj. $45\% \times 3\ 323,41\ \text{zł} = 1\ 495,53\ \text{zł}$. Wypłata emerytura została zawieszona, ponieważ M. K. kontynuowała zatrudnienie. W dniu 2 lipca 2012 roku ubezpieczona złożyła wniosek, w którym domagała się wypłaty emerytury obliczonej według zasad wynikających z art. 53 ustawy z dnia 17 grudnia 1998 roku o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych. Do wniosku M. K. dołączyła świadectwo pracy potwierdzające ustanie jej zatrudnienia w (...) S.A. Oddział S. z dniem 30 czerwca 2012 roku oraz zaświadczenie o zatrudnieniu i wynagrodzeniu z dnia 26 czerwca 2012 roku z informacją o wysokości przychodu uzyskanego w 2012 roku. Decyzją z dnia 20 lipca 2012 roku Zakład Ubezpieczeń Społecznych Oddział w K. podjął wypłatę emerytury M. K. od dnia 1 lipca 2012 roku, które to świadczenie po waloryzacji wyniosło 3 464,87 zł. Wysokość emerytury została obliczona w tożsamy sposób, jak w decyzji przyznającej świadczenie z dnia 2 lutego 2012 roku na podstawie art. 183 ustawy z dnia 17 grudnia 1998 roku o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych.

Sąd Okręgowy zważył, że odwołanie nie jest zasadne. Zgodnie z treścią art. 24 ust. 1 ustawy z dnia 17 grudnia 1998 roku o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych (Dz. U. z 2009 roku Nr 153 poz. 1227 ze zm.) ubezpieczonym urodzonym po dniu 31 grudnia 1948 r. przysługuje emerytura po osiągnięciu wieku emerytalnego, wynoszącego co najmniej 60 lat dla kobiet i co najmniej 65 lat dla mężczyzn, z zastrzeżeniem art. 46, 47, 50, 50a i 50e i 184. Natomiast w myśl art. 183 ust. 1 i 3 tej ustawy emerytura przyznana na wniosek osoby ubezpieczonej urodzonej po dniu 31 grudnia 1948 r., z wyjątkiem ubezpieczonych, którzy pobrali emeryturę na podstawie przepisów art. 46 lub 50, o ile osoba ta nie była członkiem otwartego funduszu emerytalnego albo złożyła wniosek o przekazanie środków zgromadzonych na rachunku w otwartym funduszu emerytalnym, za pośrednictwem Zakładu, na dochody budżetu państwa, która osiągnęła wiek uprawniający do emerytury w roku kalendarzowym(...), wynosi 55 % emerytury obliczonej na podstawie art. 53 oraz 45 % emerytury obliczonej na podstawie art. 26. W przedmiotowej sprawie spór dotyczył ustalenia, czy organ rentowy w sposób prawidłowy obliczył wysokość emerytury ubezpieczonej. M. K. domagała się bowiem ustalenia wysokości tego świadczenia według reguł wynikających z art. 53 ustawy z dnia 17 grudnia 1998 roku o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych. Wydając rozstrzygnięcie w niniejszym postępowaniu, Sąd podzielił stanowisko prezentowane przez organ rentowy. Zasady nabywania prawa do emerytury i obliczania jej wysokości dla ubezpieczonych urodzonych po dniu 31 grudnia 1948 roku uregulowane są w dziale II rozdziale 1 ustawy z dnia 17 grudnia 1998 roku o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych. W art. 25-26 tej ustawy określone zostały sposoby ustalania podstawy wymiaru nowej emerytury. Stanowi ją nie przeciętna podstawa wymiaru składki na ubezpieczenia emerytalne i rentowe lub na ubezpieczenie społeczne obliczona według zasad określonych w art. 15 przedmiotowej ustawy, ale kwota składek zaewidencjonowanych na koncie ubezpieczonego do końca miesiąca poprzedzającego miesiąc, od którego przysługuje wypłata emerytury, oraz zwaloryzowanego kapitału początkowego. Jednakże odnośnie grupy ubezpieczonych, którzy powszechny wiek emerytalny uprawniający do emerytury osiągną w latach 2009 - 2013, ustawodawca wprowadził mieszany sposób obliczenia świadczenia - art. 183 omawianej ustawy. Dla osoby, która uzyskała wiek uprawniający do emerytury w roku(...) emerytura wyliczona według mieszanego sposobu wynosi: 55% emerytury obliczonej według dotychczasowych zasad, a zatem zgodnie z art. 53 oraz 45% emerytury obliczonej według zasad nowych tj. określonych w art. 25-26 ustawy. M. K. wiek 60 lat osiągnęła w (...) roku i jako osoba nie pobierająca dotychczas emerytury była uprawniona do tego, aby wysokość jej świadczenia została obliczona według systemu mieszanego wskazanego wyżej. Zasadą jest bowiem, że według mieszanego sposobu może być obliczona emerytura przyznana po raz pierwszy. Ubezpieczona nie ma zaś prawa do przyznania emerytury na podstawie art. 27 ustawy i obliczenia jej wysokości według art. 53 ustawy z dnia 17 grudnia 1998 roku o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych, bowiem to świadczenie przysługuje tylko ubezpieczonym urodzonym przed dniem 1 stycznia 1949 roku. M. K. nie

występowała też uprzednio, tj. przed datą osiągnięcia powszechnego wieku emerytalnego wynoszącego dla kobiet 60 lat o przyznanie tzw. emerytury wcześniejszej po ukończeniu 55 - tego roku życia w oparciu o art. 29 ust. 1 pkt 1 w zw. z art. 46 ust. 1 w/w ustawy. Dlatego też Sąd doszedł do przekonania, że organ rentowy poprawnie wyliczył M. K. wysokość jej emerytury, stosując obowiązujące w tym zakresie normy prawne. Nadto ubezpieczona nie przedstawiła żadnych dowodów poddających w wątpliwość prawidłowość dokonanych obliczeń. Nie ulega zaś wątpliwości, że ubezpieczona nie może domagać się wyliczenia wysokości emerytury w sposób dowolny, z pominięciem powszechnie obowiązujących przepisów prawnych. W tej sytuacji zgłoszone przez M. K. żądanie ustalenia wysokości jej emerytury w całości według zasad wskazanych w art. 53 ustawy z dnia 17 grudnia 1998 roku o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych należało uznać za nieuprawnione, ponieważ nie znajduje ono żadnego oparcia w wyżej omówionych regulacjach prawnych. Mając na uwadze powyższe okoliczności, Sąd na podstawie art. 477¹⁴ §1 k.p.c. oddalił odwołanie.

Apelację od wyroku złożyła M. K. nie zgadzając się z wyrokiem. Podniosła, że wniosek o emeryturę złożyła w dniu 22.11.2011 r., tj. przed datą 60 urodzin, czyli przed osiągnięciem powszechnego wieku emerytalnego. Zgodnie z ustawą o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych rozdział 3 dotyczy przepisów szczególnych dotyczących emerytury dla ubezpieczonych urodzonych po 31 grudnia 1948 r. a przed 1 stycznia 1969 r. Data urodzenia kwalifikuje skarżącą do tej grupy i spełniła warunki określone w art. 46: nie przystąpiła do OFE, warunki do uzyskania emerytury określone w tych przepisach spełniła już w (...) r. osiągając 55 lat i mając 30 letni okres składkowy i nieskładkowy (art. 29). Emerytura powinna zatem zostać obliczona na starych zasadach zgodnie z art. 53. Ponadto ZUS wydając nową decyzję po rozwiązaniu umowy o pracę nie doliczył okresu zatrudnienia od 22.11.2011 r. do 30.06.2012 r.

Sąd Apelacyjny zważył, co następuje:

Apelacja jest uzasadniona.

Uszło uwagi sądu pierwszej instancji oraz organu rentowego, że wniosek o przyznanie emerytury wnioskodawczyni złożyła 22 listopada 2011 r., a powszechny wiek emerytalny osiągnęła w (...), tj. (...)r. Jak wynika z treści pism skarżącej złożonych w niniejszym postępowaniu, zamiarem ubezpieczonej było uzyskanie prawa do emerytury w wieku obniżonym, której podstawy są określone w art. 29 ustawy z dnia 17 grudnia 1998 roku o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych (tekst jednolity: Dz. U. z 2009 r. Nr 153 poz. 1227 ze zm.), co łączyłoby się z ustaleniem jej wysokości zgodnie z art. 53 ustawy. Możliwość przyznania wnioskodawczyni emerytury na podstawie art. 29 ustawy, w związku z jej datą urodzenia ((...) r.), łączy się z koniecznością spełnienia warunków określonych w art. 46, ponieważ tylko dla tej grupy ubezpieczonych, urodzonych po dniu 31 grudnia 1948 r., a przed dniem 1 stycznia 1969 r. ustawodawca zachował prawo do emerytury na warunkach określonych między innymi w art. 29. Analiza stanu faktycznego sprawy wskazuje na spełnienie przez skarżącą tych warunków. Ubezpieczona nie przystąpiła do otwartego funduszu emerytalnego, a warunki określone w art. 29 spełniła do dnia 31 grudnia 2008 r. Do warunków tych należało osiągnięcie 55 lat, co nastąpiło (...)r., posiadanie 30 letniego okresu składkowego i nieskładkowego, który to warunek także został spełniony przed 31 grudnia 2008 r., skoro wnioskodawczyni pracowała na podstawie umowy o pracę podlegając ubezpieczeniu społecznemu w okresie od 4 grudnia 1970 r. do 11 września 1971 r., a następnie od 1 października 1971 r. do 30 czerwca 2012 r., wreszcie przez okres ponad 30 lat, licząc także do końca 2008 r., podlegała ubezpieczeniu społecznemu z tytułu pozostawania w stosunku pracy (art. 29 ust. 3). Wprawdzie prawidłowo Sąd Okręgowy wskazał, że uprawnienie do przyznania emerytury w wieku obniżonym traci się po osiągnięciu powszechnego wieku emerytalnego, kiedy to powstaje już prawo do emerytury w wieku powszechnym, lecz w niniejszej sprawie, jak to wyżej zaznaczono, wniosek o emeryturę na podstawie art. 29 w związku z art. 46 ustawy został złożony przed osiągnięciem powszechnego wieku emerytalnego, (...), zatem przyznanie emerytury winno było nastąpić nie dopiero od osiągnięcia 60 lat, lecz od pierwszego dnia miesiąca złożenia wniosku, skoro już w tej dacie spełnione zostały wszystkie warunki przysługiwania prawa do świadczenia w postaci emerytury w wieku obniżonym (art. 129 ust. 1 w związku z art. 100 ust. 1), zatem od 1 listopada 2011 r. Konsekwencją przyznania tej emerytury jest zachowanie prawa do obliczenia wysokości emerytury zgodnie z art. 53 ustawy. Oczywiście nierozwiązanie stosunku pracy przez wnioskodawczynię także w przypadku przyznania tej emerytury powodowało jej zawieszenie

na podstawie art. 103a. Zaznaczenia przy tym wymaga, że wprawdzie odwołanie ubezpieczonej od pierwszej decyzji emerytalnej zostało odrzucone jako spóźnione, lecz wniosek z 2 lipca 2012 r. o wypłatę emerytury na starych zasadach potraktować należy jako wniosek o ponowne ustalenie wysokości świadczenia, a wobec powyższych uwag przyjąć błąd organu rentowego popełniony przy przyznawaniu emerytury w pierwszej decyzji emerytalnej, którego skutkiem jest konieczność ponownego obliczenia wysokości emerytury, tym razem na podstawie art. 53.

Drugą kwestią podniesioną przez skarżącą w odwołaniu i apelacji jest nie doliczenie przez organ rentowy do jej stażu pracy okresu zatrudnienia od 22.11.2011 r. do 30.06.2012 r., o które to doliczenie wystąpiła składając wniosek 2 lipca 2012 r. o podjęcie wypłaty emerytury, dołączając świadectwo pracy obejmujące tenże okres. Stanowisko organu rentowego odmawiające doliczenia stażu opiera się na zastosowaniu art. 108 ustawy, jednak wobec ostatecznego przyznania przez sąd emerytury na podstawie art. 29 w związku z art. 46 przepis ten nie znajdzie zastosowania. Ponadto informacja kierowana przez Zakład do ubezpieczonej zdaje się sugerować brak złożenia wniosku o doliczenie. Tymczasem przedłożenie świadectwa pracy i sformułowanie wniosku o wyliczenie emerytury na podstawie art. 53 traktować należało także jako wniosek o doliczenie wykazywanego świadectwem pracy okresu podlegania ubezpieczeniu, nieuwzględnionego w poprzedniej decyzji o przyznaniu emerytury. Zatem doliczenie winno ostatecznie nastąpić na podstawie art. 113 ustawy.

W wykonaniu wyroku organ rentowy winien obliczyć emeryturę wnioskodawczyni na podstawie art. 53 ustawy na datę złożenia wniosku o emeryturę, czyli na dzień 22 listopada 2011 r. (także przy przyjęciu kwoty bazowej obowiązującej w tej dacie), następnie wyliczyć jej wysokość na lipiec 2012 r. (przyznanie wypłaty świadczenia od 1 lipca 2012 r. było prawidłowe wobec rozwiązania stosunku pracy z dniem 30 czerwca 2012 r. i złożeniem wniosku w lipcu 2012 r.) przy uwzględnieniu waloryzacji oraz doliczeniu wykazanego świadectwem pracy stażu pracy (okresu składkowego i nieskładkowego).

Wobec powyższego na podstawie art. 386 § 1 kpc orzeczono jak w sentencji wyroku.